
Inhoud

	Blz.
Voorwoord bij de zesentwintigste druk	V
Lijst van afkortingen	XVII
HOOFDSTUK I INLEIDING	1
1. Aard en functie van het burgerlijk procesrecht	1
2. Materieel en formeel privaatrecht	2
3. Wetgeving, verdragen en EU-verordeningen	3
4. Wetsontwerpen en wetten na 1838	5
5. Hoofdbeginselen	7
6. Rechtsvorderingen	15
7. Misbruik van procesrecht	17
HOOFDSTUK II DE DIVERSE PERSONEN IN HET BURGERLIJK PROCES	19
§ 1. De rechter	19
8. Onafhankelijkheid	19
9. Benoeming en opleiding	20
10. Rechterlijke indeling	20
11. Meervoudige kamers en enkelvoudige kamers	21
§ 2. Het openbaar ministerie	22
12. Organisatie van het openbaar ministerie	22
13. Het openbaar ministerie als procespartij	22
14. Het openbaar ministerie niet als procespartij	23
§ 3. De advocaat	23
15. Advocaten	23
16. Ministerieplicht en onttrekking	25
17. Inschrijving en beëdiging	25
18. Organisatie van de balie	26
19. Gedragsregels, geschillen en tuchtrechtspraak	27

§ 4. De gerechtsdeurwaarder	29
20. Benoeming, taak en bevoegdheid	29
§ 5. De partijen	30
21. Benaming en bevoegdheid als procespartij op te treden	30
22. Rechtsopvolging tijdens het geding	31
23. Rechtsopvolging na het vonnis	32
24. Staatverandering tijdens of na het geding	34
25. Formele en materiële partij	36
26. Rechtspersonen en vennootschappen	38
27. Contact tussen rechter en partijen	41
HOOFDSTUK III RECHTSMACHT EN BEVOEGDHEID VAN DE RECHTER	43
28. Rechter en administratie	43
29. Rechter en wetgever	45
30. Burgerlijke rechter en administratieve rechter	46
31. Internationale rechtsmacht en de EEX-Verordening (Brussel I-bis)	48
32. Eigenlijke en oneigenlijke rechtspraak	53
33. Absolute en relatieve bevoegdheid	54
34. Prorogatie en forumkeuze	54
35. Absolute bevoegdheid van de rechtbank	55
36. Absolute bevoegdheid van het gerechtshof	56
37. Absolute bevoegdheid van de Hoge Raad	57
38. Relatieve bevoegdheid van de rechtbanken	57
39. Relatieve bevoegdheid van de gerechtshoven	59
40. Onbevoegdverklaring en verwijzing	60
41. Interne verwijzing binnen de rechtbank	61
42. Betwisting van de rechtstitel	62
43. Vorderingen van onbepaalde waarde	63
44. Objectieve cumulatie, reconventie en vrijwaring	64
45. Subjectieve cumulatie	65
46. Wijziging van de eis en bevoegdheid	66
47. Nevenvorderingen	66
HOOFDSTUK IV DE DAGVAARDINGSPROCEDURE IN EERSTE AANLEG	69
48. Inleiding	69
49. Onderscheid dagvaardings- en verzoekschriftprocedure	70
50. De dagvaardingsprocedure in eerste aanleg	70

51.	De inhoud van de dagvaarding	71
52.	De betekening van de dagvaarding	72
53.	De betekening in bijzondere gevallen	74
54.	Betekening in het buitenland	74
55.	De termijn van dagvaarding	76
56.	Oproeping van derden als partij in het geding	77
57.	Inschrijving op de rol – verzuim van inschrijving – herstelexploot	78
58.	Anticipatie	80
59.	Griffierecht	80
60.	Nietigheid van de dagvaarding en herstel van gebreken	82
61.	Kantonzaken en advocaatzaken – conclusies en akten	84
62.	Verschijning en verstek	85
63.	Conclusie van antwoord	87
64.	De processuele houding van gedaagde	88
65.	Principaal en exceptief verweer	89
66.	Wijziging van de eis	91
67.	De eis in reconventie	93
68.	Procedure in conventie en reconventie	94
69.	Voordelen van reconventie	95
70.	Verband tussen conventie en reconventie	96
71.	Mondelinge behandeling	96
72.	Indienen van stukken voorafgaand aan de mondelinge behandeling	97
73.	Invulling mondelinge behandeling	98
74.	Verhoor van getuigen en/of partijdeskundigen tijdens mondelinge behandeling	99
75.	Pleiten tijdens de mondelinge behandeling?	99
76.	Proces-verbaal mondelinge behandeling	101
77.	Conclusies van repliek en dupliek – nadere conclusies	102
78.	Het produceren van stukken	103
79.	Tussenvonnis – bewijs – eindvonnis – royement	104
80.	Rechterswisseling	105
HOOFDSTUK V BEWIJS		107
81.	Wettelijke regeling	107
82.	Bewijs	108
83.	Verdeling van de bewijslast – de omkeringsregel	110
84.	Stelplicht	114
85.	Waardering van het bewijs – tegenbewijs	115
86.	Bewijsmiddelen en bewijsincidenten	116
87.	Schriftelijk bewijs	118
88.	Vordering tot inzage in of afschrift van bescheiden	119
89.	Bewijskracht van geschriften en akten	121

90.	Bewijs door boekhouding	123
91.	Getuigplicht en verschoningsrecht	124
92.	De partij als getuige	128
93.	Bewijsaanbod en bewijsopdracht	129
94.	Bewijsaanbod ter zake van tegenbewijs	131
95.	Het getuigenverhoor en de contra-enquête	132
96.	Rogatoire commissie	133
97.	Voorlopig getuigenverhoor	135
98.	Voorlopig getuigenverhoor – procedure	137
99.	Deskundigenonderzoek	139
100.	Plaatsopneming en bezichtiging	141
HOOFDSTUK VI INCIDENTEN		143
101.	Inleiding	143
§ 1. Vrijwaring		145
102.	Vrijwaring tegenover voeging en tussenkomst	145
103.	De grond van de oproeping in vrijwaring	145
104.	Zakelijke en persoonlijke vrijwaring	146
105.	Voordelen van oproeping in vrijwaring	147
106.	De procedure	147
§ 2. Voeging en tussenkomst		151
107.	Vereisten voor voeging en tussenkomst – procedure	151
§ 3. Verwijzing en voeging van zaken		153
108.	Verwijzing	153
109.	Voeging	155
§ 4. Voorlopige voorzieningen		156
110.	Provisionele vorderingen	156
§ 5. Zekerheidstelling voor proceskosten		157
111.	Cautio judicatum solvi	157
§ 6. Schorsing en hervatting van het geding		159
112.	Schorsing	159
113.	Hervatting	161
§ 7. Afbreking van de instantie		161
114.	Doorhaling op de rol of royement	161

115.	Afstand van instantie	162
116.	Verval van instantie	163
§ 8.	Wraking en verschoning van rechters	165
117.	Wraking en verschoning van rechters	165
HOOFDSTUK VII VONNISSEN		169
118.	Onderscheidingen van vonnissen	169
119.	Declaratoire, constitutieve en condemnatoire vonnissen	170
120.	Vonnissen en uitspraak	171
121.	Mondelinge uitspraak	172
122.	De inhoud van het vonnis	175
123.	Tussenvonnissen en deelvonnissen	175
124.	Eindbeslissingen in tussenvonnissen	177
125.	Feitelijke grondslag en ambtshalve aanvullen van rechtsgronden	180
126.	Niet-ontvankelijkverklaring en ontzegging van de eis	184
127.	Minuut, grosse, expeditie	185
128.	Verbetering en aanvulling van een vonnis	186
129.	Werking van het vonnis – kracht van gewijsde – gezag van gewijsde	188
130.	Is herhaling van een rechtsvordering verboden?	192
131.	Aansprakelijkheid van de Staat voor een rechterlijk vonnis	194
132.	Uitvoerbaarverklaring bij voorraad	195
133.	Veroordeling in de proceskosten	199
134.	Compensatie van kosten en reserve van kosten	202
135.	Kosten tot de uitspraak en nakosten	203
136.	Rechtsbijstand aan minder draagkrachtigen	203
137.	Rechtsbijstand en veroordeling in de kosten	205
HOOFDSTUK VIII HET KORT GEDING		207
138.	Aard en functie	207
139.	Bevoegdheid	209
140.	Materiële vereisten en taak van de rechter in kort geding	210
141.	Procedure	214
142.	Verbod in kort geding en vonnis in bodemgeschied	218
143.	Rechtsmiddelen	219

HOOFDSTUK IX	DE VERZOEKSCRIFTPROCEDURE IN EERSTE AANLEG	221
144.	Inleiding	221
145.	Bevoegdheid	222
146.	Indiening verzoekschrift	223
147.	Oproeping verzoeker en belanghebbende(n), verweerschrift en tegenverzoek	224
148.	Mondelinge behandeling en proces-verbaal	225
149.	Bewijs, incidenten en voorzieningen	226
150.	Beschikking	227
HOOFDSTUK X	RECHTSMIDDELEN	229
151.	Gewone en buitengewone rechtsmiddelen	229
§ 1.	Verzet	230
152.	Aard van het rechtsmiddel	230
153.	Voor verzet vatbare uitspraken	231
154.	De verzettermijn	232
155.	De verzetprocedure	235
§ 2.	Hoger beroep	236
156.	Aard van het hoger beroep	236
157.	Vatbaarheid voor hoger beroep	238
158.	Berusting	240
159.	De appeltermijn	241
160.	Hoger beroep van tussenvonnissen en van deelvonnissen	243
161.	Schorsende kracht en uitvoerbaarheid bij voorraad	245
162.	Het instellen van hoger beroep	247
163.	Devolutieve werking van het hoger beroep	250
164.	De verdere procedure – grievenstelsel en tweeconclusieregel	252
165.	Eiswijziging in hoger beroep	257
166.	Gedekte weren	258
167.	Incidenteel appel	259
168.	De uitspraak	263
169.	Hoger beroep tegen beschikkingen	265
170.	Uitsluiting van hogere voorziening	268
§ 3.	Cassatie	269
171.	Aard en doel	269
172.	Historische ontwikkeling	270
173.	De cassatiegronden	271

174.	Cassatierechtspraak; voormalige Nederlandse Antillen	274
175.	Voor cassatie vatbare uitspraken	274
176.	Sprongcassatie	275
177.	Samenloop met andere rechtsmiddelen	276
178.	De cassatietermijn	277
179.	Schorsende kracht en uitvoerbaarheid bij voorraad	279
180.	De procedure in vorderingszaken	279
181.	Het arrest	285
182.	Cassatie in het belang der wet	289
183.	Cassatie van beschikkingen	290
184.	De Wet versterking cassatierechtspraak	292
185.	Prejudiciële vragen aan de Hoge Raad	292
§ 4.	Herroeping	294
186.	Herroeping van vonnissen	294
187.	Herroeping van beschikkingen	296
§ 5.	Derdenverzet	297
188.	Aard van het rechtsmiddel en procedure	297
HOOFDSTUK XI ENIGE BIJZONDERE PROCEDURES		299
§ 1.	Schadestaatprocedure	299
189.	Schadestaatprocedure; inleidende opmerkingen	299
190.	Schadebegroting; verhouding hoofdzaak-schadestaatprocedure	300
191.	Bestaan van schade of mogelijkheid van schade aannemelijk	301
192.	Stelplicht eiser in hoofdzaak; schade	301
193.	Enkele andere procedurele aspecten	302
§ 2.	Rekenprocedure	303
194.	Rekenplichtigheid	303
195.	(Bijzondere) regels rekenprocedure	304
§ 3.	Rechtspleging in zaken van personen- en familierecht	304
196.	Inleiding	304
197.	Verzoeker, belanghebbenden, en anderen	305
198.	Bijzondere procesregels	306
§ 4.	Rechtspleging in scheidingszaken	307
199.	Het materiële recht	307
200.	Rechtsmacht en bevoegdheid	308
201.	Procedure – nevenvoorzieningen – hoger beroep	309
202.	Conservatoire maatregelen	311

203.	Voorlopige voorzieningen	312
204.	Inschrijving van beschikkingen	313
§ 5.	Erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse executoriale titels	314
205.	Beslissingen van de rechter van een vreemde staat	314
206.	De exequaturprocedure	317
207.	Tenuitvoerlegging onder Brussel I-bis	319
§ 6.	Deelgeschilprocedure	322
208.	Deelgeschilprocedure	322
§ 7.	Procesrechtelijke bijzonderheden in intellectuele-eigendomszaken	325
209.	IE-procesrecht	325
210.	Volledige proceskostenveroordeling	326
211.	Overige bijzonderheden	327
§ 8.	Procederen over collectieve belangen	329
212.	Inleiding	329
213.	Artikel 3:305a BW (oud)	331
214.	Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie (WAMCA); art. 3:305a BW (nieuw)	333
215.	Wet afwikkeling massaschade in collectieve actie (WAMCA); procedurele voorschriften in titel 14A Rv	334
216.	Wet collectieve afwikkeling massaschade (WCAM)	338
217.	Europese richtlijn representatieve vorderingen	339
218.	Art. 3:305b-3:305d BW	340
HOOFDSTUK XII ARBITRAGE, BINDEND ADVIES EN MEDIATION		343
219.	Aard en functie van arbitrage	343
220.	De plaats van arbitrage	345
221.	De overeenkomst tot arbitrage	345
222.	De benoeming van arbiters	348
223.	Het geding voor arbiters	350
224.	Het arbitraal vonnis – nederlegging ter griffie	352
225.	Het arbitraal kort geding	354
226.	Verlof tot tenuitvoerlegging	354
227.	Rechtsmiddelen tegen arbitrale vonnissen	356
228.	De vordering tot vernietiging	357
229.	Erkenning en tenuitvoerlegging van in vreemde staten gewezen arbitrale vonnissen	360

230.	Bindend advies	362
231.	Mediation	364
HOOFDSTUK XIII EXECUTIE- EN BESLAGRECHT		367
§ 1.	Inleiding	367
232.	Executierecht	367
233.	Middelen tot bewaring van zijn recht	369
234.	Tenuitvoerlegging met en zonder dwang	369
235.	Executoriale titels – parate executie	370
236.	Directe en indirecte executiemiddelen	371
237.	Reële executie	372
238.	Reële executie in het verbintenissenrecht	373
239.	Reële executie in het goederenrecht en het personenrecht	374
240.	Reële executie in het belastingrecht	375
241.	De sterke arm	376
242.	Personen bij de executie betrokken	377
§ 2.	Algemene regels van executierecht	377
243.	Betekening van de grosse en van rechtsovergang	377
244.	Tenuitvoerlegging tegen derden	378
245.	Machtiging van de deurwaarder	379
246.	Authentieke akten	379
247.	Beslag op alle goederen	380
248.	Executiegeschillen – opheffing van een beslag	381
§ 3.	Executie op goederen die geen registergoederen zijn – derdenbeslag	384
249.	Inleiding	384
250.	Executoriaal beslag op roerende zaken	384
251.	Rechtsgevolgen van het beslag	388
252.	Meer beslagen – rangregeling	388
253.	Beslag op aandelen, effecten en andere vermogensrechten	389
254.	Executoriaal beslag onder derden	390
255.	Verklaring door derde en afwikkeling	393
256.	Rechtsgevolgen van derdenbeslag	394
257.	Meer derdenbeslagen	396
258.	Derdenbeslag op bankrekening en loonbeslag	396
259.	Derdenbeslag onder de overheid	399
260.	Derdenbeslag in zaken van levensonderhoud	400
261.	Executoriaal beslag onder de schuldeiser zelf	400
262.	Derdenbeslag op rechten uit een sommenverzekering	401
263.	Executie tot afgifte van roerende zaken	402

§ 4. Executie op onroerende zaken	403
264. Executoriaal beslag op onroerende zaken	403
265. Rechtsgevolgen van het beslag op onroerende zaken	404
266. Vóór het beslag gevestigde hypotheekrechten	407
267. Meer beslagen, executoriale verkoop en verdeling van de opbrengst	408
268. Executie door een hypotheekhouder	409
269. Executie tot ontruiming van onroerende zaken	410
§ 5. Executoriaal beslag op schepen en luchtvaartuigen	410
270. Executoriaal beslag op schepen	410
271. Executoriaal beslag op luchtvaartuigen	411
§ 6. Lijfswang	412
272. Mogelijkheid van lijfswang	412
§ 7. Dwangsom	413
273. Aard en doel van de dwangsom	413
274. In welke uitspraken?	415
275. Mogelijkheid tot opleggen van een dwangsom	416
276. Verbeuren van de dwangsom en tenuitvoerlegging	418
277. Onmogelijkheid van nakoming – executiegeschillen – kwijtschelding	421
§ 8. Conservatoire beslagen	423
278. Algemene bepalingen	423
279. Aansprakelijkheid van de beslaglegger	427
280. Gerechtelijke bewaring en onderbewindstelling	428
281. Conservatoir beslag onder de schuldenaar	429
282. Conservatoir beslag onder derden	429
283. Conservatoir beslag op onroerende zaken	430
284. Conservatoir beslag tot afgifte van zaken en levering van goederen	430
285. Conservatoir beslag op schepen	432
286. Conservatoir beslag op luchtvaartuigen	433
287. Conservatoir vreemdelingenbeslag	433
288. Europees bankbeslag	435
289. Conservatoir maritaal beslag	437
290. Conservatoir bewijsbeslag	438
Register van aangehaalde wetsartikelen	443
Register van aangehaalde rechtspraak	461
Trefwoordenregister	507